

SỔ TAY: 12 NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ GIÁ TRỊ THEO PHONG CÁCH WARREN BUFFETT

“Đầu tư không kỳ vọng – Đầu tư là kỷ luật”

ĐỒNG CỐ VẤN

MỤC LỤC

- **PHẦN MỞ:** Buffett không giàu nhờ may mắn
- **PHẦN TRUNG TÂM:** 12 Nguyên tắc đầu tư giá trị
  - 1. Đừng đầu tư vào thứ bạn không hiểu
  - 2. Doanh nghiệp tốt quan trọng hơn giá rẻ
  - 3. Lợi thế cạnh tranh chắc chắn là cốt lõi
  - 4. Lãnh đạo quan trọng hơn báo cáo đẹp
  - 5. Biên an toàn không phải để tham lam
  - 6. Trường không được mong đợi
  - 7. Thời gian là bạn, không phải kẻ thù
  - 8. Lợi nhuận đều đều thu lợi nhuận biến đổi
  - 9. Ít giao dịch hơn, nhưng suy nghĩ nhiều hơn
  - 10. Cảm xúc là chi phí đầu tư lớn nhất
  - 11. Không cần nhiều ý tưởng, chỉ cần đúng
  - 12. Kiên Nhẫn là siêu năng lực thú nhất
- **PHẦN ỨNG DỤNG:** Buffett có ở đó không?
- **PHẦN KẾT:** Đầu tư là hành trình rèn nhân cách
- **PHỤ LỤC:** Sách hay & Công cụ

Đông Cổ Vấn

PHẦN MỞ ĐẦU: BUFFETT KHÔNG GIÀU NHỜ MAY MẮN

---

1. Vì sao Warren Buffett không phải thiên tài mà là người kỳ luật

Khi nhắc đến Warren Buffett, nhiều người hình dung về một bộ óc thiên tài, người sở hữu những công thức đầu tư bí mật mà người thường không thể đạt tới.

Sự thật sẽ ngược lại.

Buffett chưa bao giờ tự nhận mình thông minh hơn số đông. Ông không sử dụng mô hình toán phức tạp, cũng không cố gắng chờ đợi thị trường. Thứ giúp ông trở nên giàu có là kỷ luật – minh định – và khả năng lặp lại những điều đúng trong thời gian rất dài.

"Tôi không cố gắng nhảy qua thanh xà cao 2 gập nhau. Tôi tìm những thanh xà cao 30cm để bước qua." – Warren Buffett

2. Đầu tư giá trị không giúp bạn giàu nhanh, nhưng giúp bạn không nghèo

Trên thị trường chứng khoán, phần lớn nhà tư rơi vào một trong hai thái cực:

Thứ tư: Cơ sở dữ liệu ngắn

Cảm xúc tăng lên theo từng phiên giao dịch. Hưng phấn khi trường tăng – Hoảng loạn khi thị trường giảm. Luôn trong trạng thái căng thẳng và dễ dàng đưa ra quyết định sai.

Thứ hai: Đầu tư giá trị

Rảnh rỗi, có bộ lọc, tập trung vào doanh nghiệp thay vì giá cổ phiếu. Ngủ ngon hơn vào ban đêm, vì hiểu mình đang sở hữu điều gì.

Đầu tư giá trị **không hứa hẹn làm bạn giàu nhanh**.

Nhưng nó giúp bạn tránh được điều quan trọng hơn: **mất tiền một cách ngu ngốc**.

Trong thời gian dài, khả năng sinh lời hợp lý của phương pháp này thường rơi vào khoảng **12–15% mỗi năm**. Con số này không hấp dẫn với những tài khoản ai dream x2, x3 trong vài tháng. Nhưng nếu duy trì trong 10–20 năm, nó đủ để tạo ra sự khác biệt rất lớn về tài chính và cuộc sống.

 Nguyên tắc cốt lõi: Đầu tư giá trị giúp bạn tránh “mất tiền ngu” – đó là bước đầu tiên và quan trọng nhất để trở nên giàu có.

3. Ai KHÔNG phù hợp với đầu tư giá trị?

Trước khi đọc tiếp, hãy thành thật với chính mình. Phương pháp này KHÔNG dành cho bạn nếu bạn thuộc nhóm sau:

- Người muốn giàu nhanh (x2, x3 tài khoản) chỉ trong 1-2 năm.
- Người không đủ sức để mong đợi một doanh nghiệp trưởng thành trong vòng 3-5 năm.
- Người nghiện cảm giác nhìn bảng điện tử xanh đỏ hàng ngày.

- Người tin vào “tin nội bộ”, “phím hàng” hơn là báo cáo tài chính.
- Người lười đọc và lười tìm hiểu về doanh nghiệp.

⚠ Cảnh báo: Nếu bạn thấy mình nằm trong danh sách, việc mua sản phẩm chỉ số hoặc gửi tiết kiệm có thể là lựa chọn phù hợp hơn. Đầu tư giá trị không phải để chứng minh bản thân, mà để bảo vệ và tích lũy tài sản một cách vững chắc.

4. Cách sử dụng cửa sổ này

Đây **không phải** là sách giáo khoa để học thuộc.

Cũng **không phải** là công thức làm giàu nhanh chóng.

Vui lòng sử dụng sổ tay này như một **người bạn đồng hành** trong quá trình đầu tư:

- Mỗi lần đọc chỉ **một quy tắc**, không vội vàng
- Dừng lại và trả lời các **câu hỏi tự phản tỉnh** ở cuối mỗi phần
- Áp dụng checklist ở phần ứng dụng **trước khi quyết định mua cổ phiếu**
- Đọc lại toàn bộ sổ tay **mỗi 6 tháng**, để kiểm tra xem tư duy của bạn có đang đi lệch không

Đầu tư không khó. Khó khăn là **giữ cho mình không làm sai những điều cơ bản**, năm này qua năm khác.

-

Đồng Cổ Ván

PHẦN TRUNG TÂM: 12 NGUYÊN TẮC ĐẦU TƯ GIÁ TRỊ

NGUYÊN TẮC 1: ĐỪNG ĐẦU TƯ VÀO THỨ BẠN KHÔNG HIỂU

💬 “Đừng bao giờ đầu tư vào một doanh nghiệp mà bạn không thể giải quyết bằng cách kiếm tiền như thế nào.” – W. Buffett

📖 Diễn giải

Nếu ai đó hỏi bạn: “Công ty này sống nhờ cái gì?”, mà bạn không trả lời mạch trong vòng 1 phút – đừng bỏ tiền vào đó. Đây là bài kiểm tra đơn giản nhất nhưng hiệu quả nhất.

Buffett đã từng từ chối đầu tư vào các công ty công nghệ cao (dot-com) vào những năm 2000. Không phải vì ông ghét công nghệ, mà vì ông không hiểu mô hình kinh doanh của họ sẽ tạo ra lợi nhuận bền vững như thế nào trong 10-20 năm tới.

Nguyên tắc này không yêu cầu bạn phải là chuyên gia trong lĩnh vực lĩnh vực – mình nắm giữ để có thể ngủ ngon khi thị trường đỏ lửa.

💡 Ví dụ minh họa

Một nhà tư vấn cá nhân tại Việt Nam quyết định mua cổ phiếu của một công ty công nghệ blockchain vì “nghe bảo sắp sàn nước ngoài” và bạn bè đang bàn tán xàn xao. Khi được hỏi: “Công ty này bán sản phẩm gì? Khách hàng trả tiền là ai? Lợi nhuận đến từ đâu?”, anh ta ậm ừ không trả lời được.

Kết quả: 3 tháng sau, giá cổ phiếu giảm 60%. Vì không hiểu được giá trị cốt lõi của công ty, anh ta mất niềm tin, hoảng loạn và bán ngay đấy.

Ngược lại: Một người khác lựa chọn mua cổ phiếu của một doanh nghiệp sữa đầu ngành. Anh ta hiểu đơn giản rằng: “Người Việt Nam, đặc biệt là trẻ em, uống sữa hàng ngày. Dân số trẻ, thu nhập tăng, nhu cầu sữa là thiết yếu, ổn định và dài hạn.” Khi giá cổ phiếu giảm, anh ta bình tĩnh mua thêm vì hiểu mô hình kinh doanh vẫn tốt. 5 năm sau, lãi suất 120%.

❌ Sai lầm phổ biến

- Mua vì “bạn bè giới thiệu”.
- Mua vì “ngành hot” (xu hướng nhất thời) mà không hiểu bản chất.
- Mua chỉ vì thấy “cổ phiếu tăng nhanh quá”.
- Không bao giờ đọc báo cáo thường niên hoặc tìm hiểu mô hình kinh doanh.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Công ty bạn đang sở hữu kiếm tiền từ đâu? (Hãy thử giải thích cho một đứa trẻ 10 tuổi hiểu).
- Nếu ngày mai giá cổ phiếu giảm 50%, bạn có đủ hiểu biết và niềm tin để giữ lại hay mua thêm không?

Đồng Có Ván

NGUYÊN TẮC 2: DOANH NGHIỆP TỐT QUAN TRỌNG HƠN GIÁ RẺ

💬 *"Tốt hơn là mua một công ty tuyệt vời với giá cả hợp lý, hơn là mua một công ty tầm thường với giá rẻ." – W. Buffett*

📖 Diễn giải

Ở giai đoạn đầu sự nghiệp đầu tư, Buffett chịu ảnh hưởng của Benjamin Graham và hay đi tìm "mẫu xì gà hút dở" (Công ty tiền tệ nhưng giá siêu rẻ) - đủ để "rút nốt hơi cuối" kiếm lời. Nhưng sau đó ông nhận ra: Doanh nghiệp tốt với giá hợp lý sẽ tạo ra khối tài sản theo thời gian, nhưng doanh nghiệp ở mức giá rẻ chỉ tạo ra cơn đau đầu.

Doanh nghiệp tốt là doanh nghiệp có lợi thế cạnh tranh, quản trị minh bạch, tăng trưởng ổn định, ít nợ và dòng tiền mạnh.

💡 Ví dụ minh họa

Công ty A (Doanh nghiệp giá rẻ): P/E = 5, đó là một ý tưởng hay. Tuy nhiên, doanh thu giảm 3 năm liên tiếp, nợ ngân hàng cao cấp, cấp lãnh đạo liên tục thay đổi. Bạn mua vì thấy "rẻ".

Kết quả: 2 năm sau, giá cổ phiếu giảm thêm 40% do sai phạm báo cáo, có nguy cơ bị hủy niêm yết.

Công ty B (Doanh nghiệp tốt): Một chuỗi bán lẻ đầu, P/E = 15, giá có vẻ "cao". Nhưng công ty tăng trưởng đều 12%/năm, mở rộng cửa hàng liên tục, không nợ vay, ban lãnh đạo uy tín.

Kết quả: 5 năm sau, quy mô công ty tăng gấp đôi, giá cổ phiếu tăng tương ứng, bạn lãi 100%.

Bài học: Giá rẻ không tự động đồng nghĩa với cơ hội. Chất lượng > Giá rẻ.

❌ Sai lầm phổ biến

- Chỉ nhìn chỉ số P/E thấp là mua, không quan tâm đến tài sản chất lượng.
- Thích mua “cổ phiếu penny” với hy vọng đổi đời nhanh.
- Tin vào câu “giá đã giảm về đáy rồi, không giảm được nữa đâu”.
- Không thể phân biệt được “giá rẻ vì bị định giá sai” và “giá rẻ vì rủi ro cao”.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Cổ phiếu bạn đang cầm nắm: Bạn mua nó vì nó “rẻ” hay vì nó là một công ty “tốt”?
- Nếu trường đóng cửa và bạn không được bán trong 10 năm, bạn vẫn muốn sở hữu công ty này chứ?

Đồng Cổ Vấn

NGUYÊN TẮC 3: LỢI THẾ CẠNH TRANH BỀN VỮNG LÀ CỐT LỖI

💬 “Điều chúng tôi tìm kiếm không phải lợi nhuận tạm thời, mà là một lợi thế cạnh tranh vững chắc và bền bỉ theo thời gian.” – Charlie Munger

📖 Diễn giải

Hãy tưởng tượng doanh nghiệp là một lâu đài. Để bảo vệ lâu đài khỏi kẻ xâm lược, bạn cần có một con hào sâu và rộng bao quanh. Trong kinh doanh, con hào chính là lợi thế cạnh tranh bền vững (Economic Moat).

Đó có thể là: Thương hiệu mạnh (như Coca-Cola), chi phí thấp hơn đối thủ nhờ quy mô cực lớn, bằng sáng chế độc quyền, hoặc hiệu ứng mạng lưới (càng nhiều người dùng, giá trị càng tăng).

💡 Ví dụ minh họa

Hãy nhìn vào một lĩnh vực doanh nghiệp bia thống phần tại Việt Nam. Họ có thương hiệu đi sâu vào tâm trí người dùng suốt nhiều thập kỷ, hệ thống phân phối đến từng quán nhậu nhỏ lẻ và quy mô sản xuất lớn giúp giá thành thấp hơn đối thủ. Ngay cả khi

có một hãng bia ngoại mới nhảy vào, rất khó để đánh bại họ ngay lập tức vì “hào” của họ quá sâu.

Ngược lại, hãy nhìn một quán cà phê nhỏ lẻ không có gì đặc biệt. Bất kỳ ai cũng có thể mở ra một quán tương tự ngay bên cạnh với giá rẻ hơn. Quán cà phê không có “hào”, nên thu lợi rất dễ dàng được chia sẻ và không bền vững.

❌ Sai lầm phổ biến

- Mua cổ phiếu chỉ vì “năm nay lợi nhuận tăng mạnh” mà không hỏi “Sang năm và 5 năm nữa thì sao?”.
- Không thể phân tích xu hướng ngắn hạn và lợi thế dài hạn.
- Đầu tư vào các ngành quá dễ gia nhập (rào cản thấp) như kinh doanh nhỏ lẻ, gia công đơn giản.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Công ty bạn sở hữu lợi thế gì đặc biệt mà đối thủ khó sao chép?
- 5 năm nữa, liệu lợi thế đó còn tồn tại hay sẽ bị bào mòn?

Đồng Cổ Vấn

NGUYÊN TẮC 4: BAN LÃNH ĐẠO QUAN TRỌNG HƠN QUẢNG CÁO ĐẸP

💬 *"Hãy đầu tư vào con người. Khi bạn tìm được một nhà quản lý tuyệt vời, hãy theo dõi họ." – W. Buffett*

📖 Diễn giải

Những con số trên báo cáo tài chính là tĩnh, và đôi khi có thể được thiết kế toán “tô vẽ” cho đẹp. Nhưng tính cách của ban lãnh đạo thì phải phản ánh được sự trung thực, năng lực và tầm nhìn. Đây là yếu tố sống còn quyết định số phận doanh nghiệp trong nhiều năm tới.

Buffett luôn đặt câu hỏi: Ban lãnh đạo có minh bạch không? Họ xử lý cổ đông nhỏ lẻ như thế nào? Họ có **chia sẻ thành quả** với cổ đông, hay chỉ tối đa hóa lợi ích cho bản thân?

💡 Ví dụ minh họa

Công ty X: Ban lãnh đạo công bố kế hoạch tăng trưởng rất quan trọng. Nhưng 3 năm liên tiếp sau đó, mọi thứ chỉ nằm trên giấy. Lợi nhuận đi xuống nhưng họ đổ lỗi cho "thị trường khó khăn", trong khi vẫn đề xuất tăng lương thưởng khủng cho hội đồng quản trị. → Dấu hiệu đỏ 🚩.

Công ty Y: Ban lãnh đạo thẳng thắn thừa nhận sai sót khi đầu tư một dự án không hiệu quả, chủ động cắt lỗ, tái cơ cấu. Họ giữ lời hứa về cam kết chia cổ tức bằng tiền mặt cho cổ đông. → Dấu hiệu xanh ✅.

❌ Sai lầm phổ biến

- Chỉ chăm chăm nhìn vào lợi nhuận sau thuế, bỏ qua yếu tố con người.
- Tin vào những CEO "nổi tiếng trên mạng xã hội", nói hay hơn làm.
- Không bao giờ đọc "Thư gửi cổ đông" hoặc biên soạn "Đại hội đồng cổ đông".
- Dễ bỏ qua các dấu hiệu đỏ nhỏ, cho đến khi quá muộn.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Bạn có biết tên Chủ tịch/CEO của công ty bạn đang đầu tư không?
- Họ có thật sự làm đúng những gì họ đã hứa trong 3 năm qua không?
- Khi công ty gặp khó, họ hy sinh cùng cổ đông, hay vẫn đảm bảo quyền lợi cho riêng mình?

Đồng Có Vấn

NGUYÊN TẮC 5: BIÊN AN TOÀN KHÔNG PHẢI ĐỂ THAM LAM

💬 "Quy tắc số 1: Đừng mất tiền. Quy tắc số 2: Đừng quên quy tắc số 1." – W. Buffett

📖 Diễn giải

Biên an toàn (Margin of Safety) có khái niệm **quan trọng bậc nhất** trong đầu tư giá trị. Nó có nghĩa là: Chỉ mua cổ phiếu khi giá thị trường thấp hơn đáng kể so với giá trị thực (thường là thấp hơn 30-40%).

Biên an toàn KHÔNG phải là công cụ để bạn “mua rẻ kiếm lời nhanh”. Mục đích thực sự của nó là để bảo vệ vốn của bạn trong trường hợp bạn ước định sai giá hoặc tình hình kinh doanh xấu đi ngoài dự kiến.

💡 Ví dụ minh họa

Hãy tưởng tượng bạn xây dựng một cây cầu. Kỹ sư tính toán xe tải lượng tối đa đi qua là 10 tấn. Nếu bạn cho xe 9,5 tấn đi qua, về lý thuyết là được, nhưng rất nguy hiểm nếu tính toán sai lệch chút xíu. Nếu bạn chỉ chọn xe 5 tấn đi qua thì cây cầu chắc chắn an toàn.

Đầu tư cũng vậy: - Công ty A có giá trị thực là 100.000đ. Bạn mua giá 95.000đ → Biên an toàn 5% (Quá mỏng, rủi ro cao). - Công ty B có giá trị thực là 100.000đ. Bạn chiến đấu chờ đợi và mua được giá 65.000đ → Biên an toàn 35% (Tốt, dù bạn tính sai giá trị thực đi nữa bạn cũng khó lỗ).

❌ Sai lầm phổ biến

- Mua khi giá tăng quá cao, vượt quá giá trị thực (FOMO).
- Chấp nhận biên an toàn quá thấp vì "sợ lỡ cơ hội".
- Sử dụng đòn đánh tài chính (Margin) quá mạnh – điều này sẽ xóa sổ hoàn toàn biên an toàn.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Bạn đang mua cổ phiếu này ở mức giá bao nhiêu so với giá trị thực tế mà bạn ước tính?
- Nếu phép tính của bạn sai lệch 20% thì liệu bạn có bị mất tiền không?
- Bạn có đang dùng tiền vay để đầu tư không?

Đồng Có Vấn

NGUYÊN TẮC 6: ĐỪNG DỰ ĐOÁN THỊ TRƯỜNG

💬 “Dự đoán thị trường chứng khoán là trò chơi của những kẻ đầu cơ.

Tôi không bao giờ cố gắng đoán xem thị trường sẽ làm gì.” – W. Buffett

Diễn giải

Không ai trên đời này biết chắc chắn ngày mai VN-Index sẽ xanh hay đỏ, sẽ tăng 1.500 điểm hay về 1.000 điểm. Không ai biết FED sẽ làm gì chính xác, hay khi nào có chiến tranh, dịch bệnh.

Thay vì lãng phí thời gian để mong đợi những thứ không thể mong đợi (thị trường vĩ mô), Buffett dồn toàn lực vào việc phân tích những thứ có thể biết: Sức khỏe của doanh nghiệp cụ thể. Nếu bạn sở hữu một doanh nghiệp tốt, thị trường lên xuống ngắn hạn không quan trọng.

Ví dụ minh họa

Năm 2020, khủng hoảng Covid-19. Thị trường chứng khoán giảm 30% chỉ trong 1 tháng.

Nhà đầu tư A (Thích dự đoán): “Tình hình tệ lắm, thị trường sẽ còn giảm sâu nữa, tôi phải bán hết cầm tiền chờ đáy.” → Anh ta bán đúng đáy. Sau đó thị trường hồi phục mạnh mẽ, anh ta không dám mua lại và lỗ mất con số tăng.

Nhà đầu tư B (Theo Buffett): “Tôi không biết thị trường sẽ đi về đâu. Nhưng tôi biết mình đang sở hữu doanh nghiệp tốt, không dùng đòn bẩy, tiền mặt vẫn dồi dào. Giá giảm là hội cơ để tôi tích sản.” → Anh ta ôm chặt cổ phiếu. 1 năm sau, tài khoản tăng 50%.

Sai lầm phổ biến

- Bạn cũng có thể sử dụng “VN-Index trên TV...” rồi lo lắng.
- Bán tháo cổ phiếu tốt chỉ vì sợ “thị trường”.
- Cố gắng “bắt đáy” và “bán đỉnh” (gần như bất khả thi).

Câu hỏi tự phản ánh:

- Trong 3 tháng qua, bạn đã đưa ra bao nhiêu dự đoán về hướng đi của thị trường?
- Bao nhiêu trong số đó thực sự chính xác?
- Thay vì nhìn bảng điện, bạn có thể dành thời gian đó để đọc thêm về doanh nghiệp mình đang nắm giữ không?

💬 "Thị trường chứng khoán là công cụ chuyển tiền từ người thiếu kiên nhẫn sang người kiên nhẫn." – W. Buffett

📖 Diễn giải

Lãi suất kép thường được gọi là kỳ quan thứ 8 của thế giới, nhưng nó chỉ hoạt động khi có một nhiên liệu bắt buộc: THỜI GIAN.

Nếu bạn đầu tư và kiếm được 15%/năm một cách đều đặn, sau 20 năm, số tiền bạn sẽ tăng gấp 16 lần. Miễn phí giao dịch và không cần đoán đúng từng nhịp thị trường.

💡 Ví dụ minh họa

Nhà đầu tư A: Mua 1 tỷ đồng vào một danh mục cổ phiếu tốt và "quên" nó đi trong 15 năm. Với mức sinh lời trung bình 12%/năm → Sau 15 năm, anh có khoảng 5,5 tỷ đồng.

Nhà đầu tư B: Mua bán 50 lần trong 15 năm đó. Lúc lãi, lúc lỗ, lúc đứng ngoài thị trường. Trừ đi chi phí, thuế và sai nhịp, mức sinh lời trung bình chỉ còn 5%/năm → Sau 15 năm, anh chỉ có 2 tỷ đồng.

→ Người chiến thắng không phải người thông minh hơn mà là người kiên nhẫn hơn.

❌ Sai lầm phổ biến

- Kỳ vọng làm giàu thần tốc sau vài tháng.
- Mua cổ phiếu hôm nay, tuần sau không tăng là muốn bán.
- Nhìn bảng điện mỗi ngày, để cảm xúc chi phối bởi giá.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Bạn dự định giữ phiếu hiện tại trong bao lâu? (Tính bằng tuần, tháng hay năm?)
- Nếu ngày thị trường chứng khoán đóng cửa trong 5 năm, bạn có yên tâm với những gì mình đang nắm giữ không?

Đồng Có Vấn

NGUYÊN TẮC 8: LỢI NHUẬN ĐỀU ĐẶN THẮNG LỢI NHUẬN ĐỘT BIẾN

💬 "Tăng trưởng ổn định luôn thắng tăng trưởng thất thường." –
Charlie Munger

📖 Diễn giải

Buffett không thích những doanh nghiệp "hào nhoáng". Ông thích những công ty nhàn chán nhưng kiếm tiền đều đặn.

Công ty A: Lãi 50%, năm sau lỗ 30%, năm tiếp lại lãi 80%... → Không thể đoán trước được tương lai, rủi ro rất cao.

Công ty B: Lợi nhuận tăng trưởng đều 12-15% mỗi năm, liên tục trong 10 năm → Dễ dự đoán, dễ định giá, rủi ro thấp.

Sự ổn định (Tính nhất quán) chính là chìa khóa của sự chắc chắn trong đầu tư.

💡 Ví dụ minh họa

Một chuỗi nhà hàng thức ăn nhanh lớn: Doanh thu tăng trưởng đều đặn do nhu cầu ăn uống ổn định, mở rộng cửa hàng có lộ trình. Bất kỳ vị trí nào cũng có lãi suất. Lịch sử 8 năm qua biểu đồ lợi nhuận là một đường đi lên vững chắc.

Ngược lại, **một công ty xây dựng thu nhỏ:** Một năm trúng dự án lớn, lợi nhuận bùng nổ. Hai năm sau không có dự án gối đầu, doanh thu lao dốc, báo lỗ. Cổ đông như ngồi trên tàu siêu tốc.

❌ Sai lầm phổ biến

- Mua cổ phiếu chỉ vì tit báo "Lợi nhuận quý này tăng 500%" mà không xem xét quá khứ.
- Bỏ qua lịch sử kinh doanh 5-10 năm của doanh nghiệp.
- Tin vào những câu chuyện thú vị về tương lai mà không có nền tảng hiện tại.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Lợi nhuận 5 năm qua của doanh nghiệp bạn đang nắm giữ: Ổn định hay nhảy múa thất thường?
- Nếu lợi nhuận năm nay tăng mạnh, lý do là gì? (Doanh nghiệp giỏi hay bán tài sản/thu nhập một lần?)

NGUYÊN TẮC 9: ÍT GIAO DỊCH HƠN, NHƯNG SUY NGHĨ NHIỀU HƠN

💬 *"Đầu tư thành công không phải là mua bán nhiều, mà là về suy nghĩ đúng." – W. Buffett*

📖 **Diễn giải**

Buffett không nổi tiếng vì giao dịch tốt nhất vì... không giao dịch. Ông giữ cổ phiếu Coca-Cola hơn 30 năm. Ông mua See's Candy từ năm 1972 và giữ đến tận bây giờ.

Mỗi lần bạn nhấn nút Mua hoặc Bán, bạn phải thanh toán phí giao dịch, thuế và quan trọng hơn vì có thể bạn đã quyết định sai. Thay vì giao dịch 100 lần một năm, hãy thử chỉ giao dịch 3 lần/năm, nhưng mỗi lần đều là kết quả của hàng tuần suy nghĩ kỹ thật lưỡng.

💡 **Ví dụ minh họa**

Nhà tư A (Giao dịch liên tục): Giao dịch 200 lần/năm (lướt sóng T+). Mỗi lần giá 0,15% phí mua + 0,15% phí bán + 0,1% thuế. Tổng chi phí "vô hình" lên tới toàn diện phần trăm tài khoản, ăn mòn hết lợi nhuận.

Nhà đầu tư B (Tư duy dài hạn): Mua xong và giữ nhiều năm. Tái cấu hình cơ sở 3-5 năm một lần. Chi phí giao dịch gần bằng 0. Toàn bộ lãi kép thuộc về anh ta.

❌ **Sai lầm phổ biến**

- Hãy tham gia thị trường chứng khoán như sòng bạc để kiếm tiền lẻ mỗi ngày.
- Mua bán theo cảm hứng: "Thấy giá nhảy phải vào lệnh".
- Không bao giờ tính xem mỗi năm mình mất bao nhiêu tiền cho phí & thuế

🤔 **Câu hỏi tự phản ánh:**

- Nếu buộc phải giữ cổ phiếu này 5 năm không được bán, bạn còn tranh mua không?
- Trước mỗi lần đặt lệnh, bạn có dành ít nhất 1 tuần để suy nghĩ và nghiên cứu không?
- Bạn có biết tổng số tiền và thuế mà bạn đã chọn loại phiếu kiểm tra là bao nhiêu không?

NGUYÊN TẮC 10: CẢM XÚC LÀ CHI PHÍ ĐẦU TƯ LỚN NHẤT

💬 *"Kẻ trả thù lớn nhất của nhà tư là chính họ." – Benjamin Graham*

📖 Diễn giải

Kẻ phá hoại tài sản của bạn không phải thị trường, không phải lãi suất, đó là: SỢ HÃI và THAM LAM.

- **Sợ hãi:** Khiến bạn bán tháo tài sản tốt với giá rẻ mạt khi thị trường giảm.
- **Tham lam:** Khiến bạn mua bất chấp những tài sản kém chất lượng có giá trên trời khi thị trường hưng phấn.

Câu nói kinh điển của Buffett: **"Hãy tham lam khi người khác sợ hãi, và hãy sợ hãi khi người khác tham lam."**

💡 Ví dụ minh họa

Tháng 3/2020 (Covid): VN-Index dao động từ 1.000 đến 650 điểm. Tin xấu dồn dập, bán bằng mọi giá. Những người bán lúc đó đã mất đi cơ hội lớn nhất thập kỷ.

Tháng 11/2021: VN-Index tăng 1.500 điểm. Ai cũng có lãi. Đám đông hưng phấn cực độ, vay nợ để mua (FOMO). Những người mua lúc đó đã phải chịu đựng sự nặng nề khi thị trường điều chỉnh sau đó.

Bài học: Kiểm soát cảm xúc = Kiểm soát lợi nhuận.

❌ Sai lầm phổ biến

- Hành động dựa trên nỗi sợ mất tiền hoặc sợ bỏ lỡ cơ hội (FOMO).
- Nghe lời đám đông khi thị trường nóng hoặc hoảng loạn.
- Không có quy tắc mua – bán rõ ràng, chỉ phản ứng theo bảng điện mỗi ngày.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Lần gần nhất bạn bán cổ phiếu vì sợ hãi là khi nào? Kết quả sau đó ra sao?
- Lần cuối cùng bạn mua cổ phiếu vì thấy ai cũng mua là khi nào? Kết quả ra sao?
- Bạn có viết giấy nguyên tắc mua/bán của mình để bảo vệ mình cảm xúc chưa?

Đồng Cổ Ván

NGUYÊN TẮC 11: KHÔNG CẦN NHIỀU Ý TƯỞNG, CHỈ CẦN ĐÚNG

💬 *"Bạn không cần 100 ý tưởng hay. Bạn chỉ cần 5-10 ý tưởng tuyệt vời trong cả cuộc đời." – W. Buffett*

📖 Diễn giải

Nhiều nhà đầu tư cá nhân cố gắng nắm giữ danh mục 20-30 mã cổ phiếu để “đa dạng hóa”. Nhưng thực tế, đây gọi là “đa dạng hóa mù quáng” (di-worsification). Bạn không thể hiểu sâu sắc và theo dõi 20-30 doanh nghiệp cùng lúc.

Buffett khuyên: Thà tập trung tiền vào 5-10 công ty tốt nhất mà bạn hiểu rõ như lòng bàn tay, còn hơn rải tiền vào 30 công ty mà bạn chỉ biết mơ mộng.

💡 Ví dụ minh họa

Nhà đầu tư A: Danh mục 30 mã cổ phiếu. Anh ta không có thời gian đọc báo cáo của từng công ty. Mã này tăng, mã kia giảm thay phiên nhau. Hiệu quả đầu tư: Xấp xỉ thị trường.

Nhà đầu tư B: Danh mục 5 mã lựa chọn lọc kỹ càng. Anh ta hiểu từng chi tiết của doanh nghiệp. Khi một mã giảm, anh ta tự tin mua thêm. 4/5 mã tăng trưởng vượt trội. Hiệu quả đầu tư: Vượt xa thị trường.

❌ Sai lầm phổ biến

- Mua mỗi thứ một ít kiểu “đi chợ”.
- Tin rằng “chia nhỏ danh mục là không thể thua”.
- Ôm cổ phiếu nhưng không hiểu mình đang sở hữu cái gì.

- Sự trộn lẫn giữa rủi ro về đa dạng hóa học và thiếu hiểu biết về phân tích.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Bạn đang nắm giữ bao nhiêu mã cổ phiếu?
- Bạn có tin rằng mình hiểu rõ về TẤT CẢ các công ty đó không?
- Nếu được chỉ cho phép giữ lại 5 phiếu bầu tốt nhất trong danh mục, bạn sẽ chọn những mã nào?

Đồng Cổ Ván

NGUYÊN TẮC 12: KIÊN NHẪN LÀ SIÊU SÀN LỰC HIẾM NHẤT

💬 *"Thành công trong đầu tư phụ thuộc vào sự kiên nhẫn hơn là bất kỳ yếu tố nào khác."* –Charlie Munger

📖 Diễn giải

Trong một thế giới mà ai cũng muốn mọi thứ phải ngay lập tức (thức ăn nhanh, tin nhắn nhanh, giàu nhanh), thì KIÊN NHẪN trở thành thành thành thành một siêu năng lực lốc có.

Kiên nhẫn có 2 dạng:

1. **Kiên nhẫn cầm tiền chờ đợi** cơ hội thật tốt mới mua (không mua rác bãi).
2. **Kiên nhẫn nắm giữ** cổ phiếu tốt qua những giai đoạn khó khăn hoặc đi ngang (không bán non).

💡 Ví dụ minh họa

Năm 2005, Buffett mua cổ phiếu một công ty nợ. Trong 2 năm đầu, giá cổ phiếu đã đi ngang, thậm chí còn giảm nhẹ. Phố Wall chê cười ông già hết thời. Nhưng Buffett vẫn giữ logic đầu tư của ông chưa thay đổi. Ông giữ thêm 8 năm nữa. Kết quả sau 10 năm, cổ phiếu đó tăng gấp 5 lần, mang về tỷ đô la.

Bài học: Kiên nhẫn không phải chờ mù quáng. Kiên nhẫn là khả năng duy trì kỷ luật khi mọi thứ xung quanh đều mất hiển thị.

❌ Sai lạc phổ biến

- Vừa mua xong 1 tuần đã sốt ruột hỏi “sao chưa tăng?”.
- Bán cổ phiếu tốt đi để mua cổ phiếu đang tăng nóng, rồi mua đúng đỉnh cao.
- So sánh cổ phiếu của mình với cổ phiếu thắng bạn, sinh ra độ kỵ và quyết định sai sót.

🤔 Câu hỏi tự phản ánh:

- Cổ phiếu bạn từng giữ lâu nhất là trong bao lâu?
- Bạn đã từng bán một cổ phiếu tốt chỉ vì “đợi mãi không thấy tăng”, rồi sau đó sốt lòng nhìn nó tăng gấp đôi không?
- Bạn đã sẵn sàng đồng hành cùng doanh nghiệp trong 5-10 năm tới chưa?

Đồng Cổ Vấn

PHẦN ỨNG DỤNG: BUFFETT SẼ LÀM GÌ NẾU LÀ BẠN?

✅ DANH SÁCH KIỂM TRA: 10 CÂU HỎI QUYẾT ĐỊNH

Trước khi đặt lệnh MUA bất kỳ phiếu bầu nào, hãy **trung thực** đối trả lời 10 câu hỏi dưới đây. Nếu có bất kỳ câu trả lời nào là **KHÔNG** → Hãy **DỪNG LẠI** và suy nghĩ thêm.

- 1. Tôi có hiểu doanh nghiệp này kiếm tiền bằng cách nào không? (Nếu không giải quyết được trong 1 phút → Bỏ qua).
- 2. Công ty có lợi thế cạnh tranh bền vững không? (Thương hiệu, chi phí, quy mô...?).
- 3. Ban lãnh đạo có đáng tin cậy không? (Minh bạch, vì cổ đông?).
- 4. Dòng tiền kinh doanh có dương và ổn định không? (Hay lợi nhuận chỉ trên giấy?).
- 5. Có chuyện gì quan trọng không? (Tránh xa công ty nợ quá nhiều).
- 6. Tôi có biên an toàn đủ lớn không? (Giá mua < Giá trị thực ít nhất 30%?).
- 7. Tôi có hiểu được rủi ro của ngành này không?
- 8. Tôi có sẵn sàng giữ nó trong vòng 5-10 năm không? (Nếu không định giữ 10 năm, đừng giữ 10 phút).

- 9. FOMO nghĩa là gì ?
- 10. Nếu ngày thị trường giảm 30%, tôi có vô tình bán được không?

ĐÈN XANH - KHI NÀO NÊN MUA?

- Khi thị trường bạo loạn cực độ, mọi người bán bất chấp giá trị.
- Doanh nghiệp rất tốt, nhưng gặp vấn đề tạm thời, tạo ra giá bán.
- Khi bạn có tiền nhà thực sự (không sử dụng trong 3-5 năm).

ĐÈN ĐỎ - KHI NÀO TUYỆT ĐỐI KHÔNG MUA?

- Khi bạn chưa hiểu gì về công ty đó.
- Khi đám đông đang hưng phấn cực độ, giá cổ phiếu đã tăng cường (Bong bóng).
- Khi bạn phải vay nợ (Margin) để mua.
- Khi ban lãnh đạo thư bối rối, thiếu minh bạch.
- Khi bạn mua chỉ vì “nghe tin đồn/tin nội bộ”.

Bao lâu nên xem lại danh mục?

Buffett không nhìn bảng điện mỗi giờ. Lời khuyên dành cho bạn:

- **Kiểm tra giá:** Có thể 1 tuần/lần (hoặc ít hơn tốt).
- **Đánh giá lại danh mục:** Mỗi 6 tháng hoặc 1 năm/lần

Khi đánh giá lại, hãy hỏi: *"Lý do ban đầu tôi mua cổ phiếu này còn đúng không? Doanh nghiệp có thay đổi điều gì xấu về cốt lõi không?"*. Nếu cốt lõi vẫn tốt, hãy tiếp tục nắm giữ bất chấp thị trường biến động.

Đồng Cổ Vấn

PHẦN KẾT: ĐẦU TƯ LÀ HÀNH TRÌNH RÈN

NHÂN CÁCH

Buffett giàu vì kỷ luật, không phải chỉ vì thông minh

Warren Buffett không phải thiên tài toán học.

Ông cũng không tốt nghiệp từ những trường danh giá nhất thế giới.

Ông không dùng thuật toán phức tạp hay phần mềm tối tân.

Thứ khiến ông trở thành một trong những người giàu nhất lịch sử là:

một bộ nguyên tắc đơn giản – và kỷ luật tuân thủ chúng suốt hơn 60 năm.

- Không tham lam khi người khác hưng phấn.
- Không sợ hãi khi người khác có cơn loạn loạn.
- Sống đơn giản, tiết kiệm để đầu tư.
- Luôn học hỏi mỗi ngày.

Đầu tư phản ánh cách con người

Cách bạn đầu tư là tấm kính phản chiếu cách bạn sống.

- Nếu bạn là người thiếu kiên nhẫn trong cuộc sống → Bạn sẽ giao dịch liên tục và bị mất phí.
- Nếu bạn là người tham lam → Bạn sẽ lừa đảo hoặc đu đỉnh.
- Nếu bạn là người kỷ luật và bình tĩnh → Thị trường sẽ khen thưởng cho bạn xứng đáng.

Lời nhắn gửi từ Đồng Cổ Vấn

Bạn không cần chỉ số IQ 150 để thành công trên thị trường chứng khoán. Bạn cũng không cần phải dành 8 tiếng mỗi ngày để xem màn hình.

Bạn chỉ cần:

- Mua những gì mình hiểu.
- Mua với biên an toàn đủ lớn.
- Năm giữ thật lâu.
- Và quan trọng nhất: Kiểm soát cảm xúc của chính mình.

Đầu tư giá trị có thể không giúp bạn giàu nhanh sau một đêm. Nhưng nó giúp bạn ngủ ngon, sống thoải mái và một con đường tích sản bền vững, chắc chắn.

"Đầu tư là loại trò chơi loại bỏ sai lầm – không phải trò chơi dự đoán tương lai."

Chúc bạn thành công trên quá trình thực thi chính tài khoản này.

Đồng Cố Vấn

PHỤ LỤC: TÀI LIỆU & CÔNG CỤ

Gợi ý 5 cuốn cuốn "gối đầu giường"

- Nhà Đầu Tư Thông Minh (Nhà Đầu Tư Thông Minh) – Benjamin Graham.**
(Đây là cuốn sách thay đổi cuộc đời Buffett. Hơi khó đọc nhưng là nền tảng bắt buộc).
- Những bài tiểu luận của Warren Buffett (Những lá thư của Warren Buffett) .**
(Học trực tiếp từ những lá thư ông gửi cổ đông hàng năm).
- Ồ, đó là Charlie, đó là Charlie Munger. (Trí tuệ thông thái về đầu tư và cuộc sống của con người cộng sự vĩ đại).**
- Cổ phiếu phổ thông và lợi nhuận phi thường (Cổ phiếu bình thường, Lợi nhuận phi thường) – Philip Fisher.**
(Tìm kiếm siêu cổ phiếu).
- One Up On Wall Street (Trên đỉnh phố Wall) – Peter Lynch.**
(Phong cách đầu tư gần gũi, dễ hiểu, phù hợp nhất cho nhà đầu tư cá nhân).

Gợi ý cách hợp lý sổ tay này

- Nhật ký đầu tư:** Vui lòng mua một cuốn sổ tay riêng. Ghi lại lý do TAI SAO bạn mua cổ phiếu A vào ngày hôm nay. 1 năm sau đọc lại, bạn sẽ học được rất nhiều từ đúng/sai của quá khứ.
- Trong danh sách kiểm tra giấy:** Dán nó lên màn hình máy tính hoặc bàn làm việc. Đừng để cảm xúc lấn át khi đặt lệnh.
- Phân chia tài sản bổ sung (Phân tích tài sản bổ sung):** Không nhập 100% tiền vào chứng khoán nếu bạn chưa đủ kinh nghiệm. Hãy chia ra: Tiền mặt, Tiền gửi, Cổ phiếu... để luôn có đường anh ấy.

(Dành cho bạn ghi chú cá nhân)

Trang web: _____

Email: _____

Ghi chú chủ đề: _____

Lưu ý: Sổ tay này là tài liệu tham khảo kiến trúc, không phải lời Khuyên Tài chính cụ thể cho từng cá nhân.

Nhưng đó là lý do tại sao nó tốt.

© **Đồng Cổ Vốn** – 2026